

Byla C-249/21

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą

Gavimo data:

2021 m. balandžio 21 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Amtsgericht Bottrop (Vokietija)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2021 m. kovo 24 d.

Ieškovė:

Fuhrmann-2-GmbH

Atsakovas:

B.

<...> *Amtsgericht Bottrop* (Botropo apylinkės teismas)

nutartis

Byloje

Fuhrmann-2-GmbH prieš B.

Amtsgericht Bottrop

2021 m. kovo 24 d.

<...>

nutarė:

I. Sustabdyti bylos nagrinėjimą.

II. Pateikti Europos Sąjungos Teisingumo Teismui šį klausimą prejudiciniam sprendimui priimti dėl 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2011/83/ES dėl vartotojų teisių, kuria iš dalies keičiamos Tarybos direktyva 93/13/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 1999/44/EB bei panaikinamos Tarybos direktyva 85/577/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos

direktyva 97/7/EB (OL L 304, 2011 11 22, p. 64), 8 straipsnio 2 dalies antros pastraipos išaiškinimo:

Ar Direktyvos 2011/83/ES 8 straipsnio 2 dalies antrą pastraipą reikia aiškinti taip, kad atsakant į klausimą, ar mygtukas, kurį reikia paspausti, arba panaši funkcija, kurią reikia naudoti pateikiant užsakymą pagal elektroninėmis priemonėmis sudaromą nuotolinės prekybos sutartį, kaip tai suprantama pagal šios nuostatos pirmą pastraipą, ir kuris nėra pažymėtas žodžiais „užsakymas su mokėjimo pareiga“, yra pagal šią nuostatą išdėstytas atitinkama nedviprasmiška formuluote, nurodančia vartotojui, kad pateikiant užsakymą atsiranda mokėjimo prekiautojui pareiga, svarbus tik mygtuko arba atitinkamos funkcijos žymėjimas? (orig. p. 2)

Motyvai

I.

Ieškovė yra Krummhörn-Greetsiel (Vokietija) esančio viešbučio *Goldener Anker* savininkė. Viešbučių kambariai nuomojami, be kita ko, per tarpininkavimo portalą *Booking.com*.

<...> [N]eginčijama, jog 2018 m. liepos 19 d. atsakovas prisijungė prie interneto svetainės *Booking.com* ir nurodė pageidaujamą paskirties vietą Krummhörn-Greetsiel, pageidaujamą laikotarpį nuo 2019 m. gegužės 28 d. iki 2019 m. birželio 2 d. ir pageidaujamą kambarių skaičių (keturi dviviečiai kambariai). Tada atsakovui buvo parodyti atitinkami laisvi viešbučio kambariai. Tarp pateiktų paieškos rezultatų buvo, be kitų, ir kambariai ieškovės viešbutyje *Goldener Anker*. Atsakovas paspaudė šio viešbučio nuorodą ir jam buvo parodyti turimi kambariai, taip pat kita informacija apie viešbučio *Goldener Anker* įrengimą, kainą ir t. t. pasirinktu laikotarpiu. Atsakovas pasirinko keturis dviviečius kambarius šiame viešbutyje ir paspaudė „Užsakysiu“. Tuomet atsakovas pateikė savo asmens duomenis ir bendrakeleivių pavardes. Tada atsakovas paspaudė mygtuką su užrašu „Baikite užsakymą“.

Atsakovas 2019 m. gegužės 28 d. neatvyko į viešbutį *Goldener Anker*.

2019 m. gegužės 29 d. raštu ieškovė pareikalavo, kad atsakovas per penkias darbo dienas sumokėtų 2 240,00 EUR dydžio atšaukimo mokestį (pagal jos bendrąsias standartines sąlygas). Mokėjimas nebuvo atliktas.

Ieškovė mano, kad atsakovas – tarpininkaujant *Booking.com* – sudarė su ja apgyvendinimo jos viešbutyje *Goldener Anker* sutartį kelionės laikotarpiui nuo 2019 m. gegužės 28 d. iki 2019 m. birželio 2 d. Visų pirma *Booking.com* pasirinktas mygtuko „Baikite užsakymą“ užrašas atitinka *Bürgerliches Gesetzbuch* (Civilinis kodeksas, toliau – BGB) 312j straipsnio 3 dalies antrame sakinyje, siejamame su pirmu sakiniu, nustatytus su elektronine prekyba susijusius specialiuosius įsipareigojimus vartotojams, kaip antai atsakovas.

Ieškovė reikalauja iš atsakovo visų pirma sumokėti 2 240,00 EUR dydžio atšaukimo mokestį dėl neįvykusios viešnağės. (**orig. p. 3**)

II.

1.

<...> (argumentai, susiję su bylos nagrinėjimo sustabdymu) <...>

2.

Ar ieškinys bus tenkinamas, priklauso nuo to, ar ieškovė ir atsakovas sudarė sutartį. Sutartis nagrinėjama atveju pagal BGB 312j straipsnio 4 dalį būtų buvusi sudaryta, jei būtų įvykdytos BGB 312j straipsnio 3 dalyje nustatytos pareigos. Nagrinėjama atveju buvo „užsakyta“ naudojant mygtuką su užrašu „Baikite užsakymą“.

BGB 312j straipsnio 4 dalyje, kuria į Vokietijos teisę perkeliama Direktyvos 2011/83/ES 8 straipsnio 2 dalies antros pastraipos trečias sakiny, nustatyta, kad sutartis pagal BGB 312j straipsnio 2 dalį sudaroma tik tuo atveju, jei prekiautojas įvykdo BGB 312j straipsnio 3 dalyje nustatytą pareigą.

a) Atsižvelgiant į tai, kad šalys neginčija, jog tai yra elektroninėmis priemonėmis prekiautojo ir vartotojo sudaryta nuotolinės prekybos sutartis, nagrinėjamos sutarties sudarymas patenka į BGB 312j straipsnio 2 dalies taikymo sritį, taip pat į Direktyvos 2011/83/ES 8 straipsnio taikymo sritį.

b) Vis dėlto šalys nesutaria dėl to, ar nagrinėjama atveju laikytasi BGB 312j straipsnio 3 dalyje, kuria į Vokietijos teisę perkeliama Direktyvos 2011/83/ES 8 straipsnio 2 dalies antros pastraipos antras sakiny, nustatytą pareigų. Pagal šią nuostatą prekiautojas turi organizuoti užsakymo pateikimą taip, kad vartotojas savo užsakymu aiškiai patvirtintų įsipareigojimą sumokėti (BGB 312j straipsnio 3 dalies pirmas sakiny), o ši pareiga pagal BGB 312j straipsnio 3 dalies antrą sakinį tais atvejais, kai pateikiant užsakymą reikia paspausti mygtuką, įvykdoma tik jei šis mygtukas žymimas taip, kad būtų lengvai įskaitomas, nurodant tik žodžius „užsakymas su mokėjimo pareiga“ ar išdėstant atitinkama nedviprasmiška formuluote.

Doktrinoje, atsižvelgiant į BGB 312j straipsnio 3 dalies antrą sakinį, skirtingai vertinama, ar mygtuko ženklėjimas užrašu „patvirtinti užsakymą“, t. y. formuluote, panašia į nagrinėjama, (**orig. p. 4**) atitinka įstatymo reikalavimus. Schirnbacher <...> mano, kad pavadinimas, kurį sudaro žodžiai „patvirtinti užsakymą“, yra atitinkamai nedviprasmiška formuluotė, o Wendehorst <...> mano, kad toks pavadinimas nėra atitinkamai aiškus.

Landgericht Berlin (Berlyno apygardos teismas) (nepaskelbtame) sprendime, kurį ieškovė pridėjo prie bylos medžiagos (2019 m. sausio 31 d. sprendimas Nr. 16 0 284/17), laikosi Schirnbacher nuomonės ir iš esmės tokią poziciją

grindžia tuo, kad mygtuko užrašas turi būti vertinamas „atsižvelgiant į visas aplinkybes, visų pirma į likusio užsakymo proceso organizavimą, arba nustatant sandorio, kurį reikia sudaryti, pobūdį“.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančio teismo nuomone, į visas aplinkybes būtų galima atsižvelgti tik tuo atveju, jei tai atitiktų Direktyvos 2011/83/ES 8 straipsnio 2 dalį.

Atsižvelgiant į direktyvos tekstą, teismui šiuo klausimu kyla rimtų abejonių. Direktyvos 2011/83/ES 8 straipsnio 2 dalies antros pastraipos antrame sakinyje nustatyta, kad mygtukas ar panaši funkcija žymimi išdėstant formuluote, „nurodant, kad pateikiant užsakymą atsiranda mokėjimo prekiautojui pareiga“. Taigi, nors tai ir nėra aiškiai nurodyta BGB 312j straipsnio 3 dalies antro sakinio, kuriuo Direktyvos 2011/83/ES 8 straipsnio 2 dalies antros pastraipos antras sakinyje perkeliama į Vokietijos teisę, formuluotėje, prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančio teismo nuomone, iš paties mygtuko užrašo turi būti matyti, kad vartotojas, paspausdamas mygtuką, teisiškai privalomai nustato sau mokėjimo pareigą.

Europos Sąjungos Teisingumo Teismo prejudicinis sprendimas būtinas siekiant išsiaiškinti, ar sprendžiant dėl žymėjimo nedviprasmiškumo, kai yra siekiama pagrįsti vartotojui pareikštą reikalavimą sumokėti, galima atsižvelgti ir į aplinkybes, susijusias su užsakymo ar rezervavimo procesu, ir kokia apimtimi.

Šis klausimas svarbus priimant sprendimą nagrinėjamoje byloje.

Tuo atveju, jei užrašo aiškumas galėtų būti grindžiamas ir tiesiogiai su pačiu mygtuku nesusijusiomis – kaip antai užsakymo proceso iki paspausdamas mygtuką aplinkybėmis, teismas, atsižvelgdamas į *Landgericht Berlin* argumentus, darytų išvadą, kad atlygintiną ieškovės prašomos paslaugos pobūdį (**orig. p. 5**) rodo užsakymo proceso aplinkybių visuma, nes vidutinis vartotojas dėl ankstesniuose užsakymo etapuose nurodytų kainų negali pagrįstai tikėtis nemokamos, bet kartu ir neatšaukiamos viešbučio kambario „rezervacijos“. Atsižvelgiant į tai, BGB 312j straipsnio 3 dalies antrame sakinyje nustatyta pareiga būtų laikoma įvykdyta, todėl BGB 312j straipsnio 4 dalies nuostata nedraustų tinkamai pagrįsti atsakovo įpareigojimo.

Jei vis dėlto nebūtų galima atsižvelgti į tiesiogiai su mygtuku nesusijusias aplinkybes, o išitraukimo į paslaugų teikimo santykį atlygintinumas turi būti matomas tiesiogiai iš mygtuko užrašo, teismas teiktų pirmenybę doktrinoje Wendehorst išreikštai nuomonei, nes nagrinėjamo atveju naudojamo mygtuko užrašo žodžiai „Baikite užsakymą“ pakankamai aiškiai nenurodo, kad jį paspausdamas vartotojas tiesiogiai neatšaukiamai pareiškia valią sudaryti atlygintiną sutartį. Taip yra todėl, kad, prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančio teismo nuomone, sąvoka „užsakymas“ bendrinėje kalboje nebūtinai susijusi su prievolės sumokėti atlygį prisiėmimu ir dažnai vartojama kaip nemokamo išankstinio užsakymo ar rezervacijos sinonimas. Atsižvelgiant į tai,

BGB 312j straipsnio 3 dalies antrame sakinyje nustatyta pareiga būtų laikoma neįvykdyta, todėl įpareigoti atsakovą dėl BGB 312j straipsnio 4 dalies būtų nepagrįsta.

<...>

DARBINIS VERTIMAS